

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 59. An & qualiter sponsalia impediuntur vel solvantur per votum ingrediendi religionem, vel ordinis sacri suscipiendi, vel continentiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

ipsum peccatum contra caritatem, si matrimonium inaeatur isto animo sponsae non manifestato (nisi forte ex ista manifestatione damnum aliquod tali animo contrahenti imminet) docent Castrop. *num. 7.* Sanch. *d. 43. n. 12.* Gutt. *c. 25. n. 5.* eò quòd praesumi possit sponsam non consenturam contractui, si eum animum sciret, cum cogatur esse absque nuptiis, quousque talis profiteatur, vel etiam, si is religionem deleterat, esse uxor illius, qui fuit monachus. Quòd si tamen etiam interesset alterius ex contrahentibus, matrimonium prius contrahi. V. G. quòd hac ratione famae foeminae consulari, & proles ex ea nata legitimeretur, Sanch. Gutt. Henric. apud Castrop. *l. c. n. 5.* censent non posse talem ingredi religionem. Quòd certum est, ubi spe matrimonii deflorata mulier; vel etiam, si non secuta copulâ, gravem tamen famae jacturam fecit; cum talis non potest injuriam virginitatis aut famae aliter refarcire. Pirh. *num. 54.* citans Sanch. *l. 1. d. 44. num. 3. & 4.*

Quest. 58. An & qualiter sponsalia dirimantur susceptione ordinis sacri.

Resp. Ad primum: Affirmative est communis; quia per susceptionem ordinis sacri assumitur status incompatibilis, cum matrimonio, seu quo quis redditur inhabilis ad matrimonium contrahendum.

2. Resp. Ad secundum: Solvuntur tamen hac ratione sponsalia illicitè; seu illicitè, veniente sponsa, suscipiuntur ordines sacri, Pirh. *h. t. num. 55.* Castrop. *p. 19. n. 2.* citatis Rebell. *l. 4. de matrim. q. 9. sect. 9.* Sanch. *d. 47.* Coninck. *d. 23. du. 3. num. 25.* contrarium sentientibus Ponc. *l. 12. c. 11. n. 3.* Gutt. *c. 26. n. 2.* Henric. *l. 11. c. 14.* Nav. *c. 22. n. 25.* & idem indicante Laym. *l. 5. tr. 10. part. 1. c. 2. n. 7.* contrario omnino fundamento nituntur hi AA. Posteriores in eo fundant se, quòd velint in sponsalibus tacite includi hanc conditionem: nisi elegero statum perfectiorem. Negant id ipsum alii, ajuntque ideo in sponsalibus conditionem status religiosi subintelligi exceptam; quia vel jure divino, vel saltem ecclesiastica sponsalia dirimit ob specialem ejus perfectionem, uti & propterea matrimonium ipsum ratum dirimit. *Extrav. antiqua. de vot.* Ordo autem clericalis vel etiam sacer nec jure positivo nec divino dirimit sponsalia; si enim ex hoc dirimeret, ea censeretur conditio imbibita in sponsalibus; quia est status perfectior quam conjugalis; jam omnia juramenta praestita in favorem hominis possent quis non exequi, affirmans in iis imbibiti conditionem: nisi perfectius elegero; quòd falsum est; confirmatur etiam ab illis ex praxi, quâ ab initiando sacris ordinibus quari solet, num contraxerit sponsalia; quòd signum est, neminem his contractis licite promoveri posse ad ordines.

Quest. 59. An & qualiter sponsalia impediuntur vel solvantur, per votum ingrediendi religionem vel ordinis sacri suscipiendi, vel continentiae.

Resp. Ad primum: Votum religionem ingrediendi (idem est de voto suscipiendi sacrum ordinem aut servandi continentiam) conceptum ante sponsalia, reddit ea, etiam juramento firmata, irrita *c. rursus. qui clerici vel voventes.* Siquidem per talia sponsalia promittitur res illicita. Nihilominus si post tale votum honestam foeminam sub fide data de contrahendo matrimonio quis defloraverit, non tantum poterit (quòd negant Nav. *l. 4.*

consil. tit. de sponsal. cons. 21. Rodriq. *sum. tit. 1. c. 208. n. 11.* Vivald. *can. de l. aur. part. 3. de Sacram. c. 14. n. 65.*) sed & tenetur foeminam illam ducere, non tam ob promissionem praesens, sed ob traditionem corporis sui bona fide (secus si puella conscia voti illius fuerit) factum sub conditione & pacto matrimonii futuri; aequitas enim naturalis non permittit, ut cum damno tanto proximi quis sit liberalis. Cumque votum tale per matrimonium non extinguatur, sed suspendatur; suspensio autem voti talis fieri possit ob varias causas incidentes, V. G. ob supervenientem parentum indigentiam, poterit quoque & quidem a fortiore fieri ob honorem puellae deceptae servandum. Hanc sententiam tenent Sanch. *d. 45. n. 3.* Gutt. *c. 25. n. 7.* Lessl. *l. 2. c. 10. du. 14.* Valq. *de rest. c. 3. in fine.* Laym. *l. c. n. 4.* Castrop. *l. c. p. 18. n. 9.*

2. Resp. ad secundum primum: Post contracta sponsalia etiam jurata utrumque emissum votum in religionem, vel etiam suscipiendi ordinis sacri sufficientem sponsae praebet causam resiliendi a sponsalibus; cum talis vovens tacite suo juri renunciet, Castrop. *p. 20. n. 1.* Sanch. *d. 46. n. 5.*

3. Resp. ad secundum secundum: Tametsi Laym. *l. c. Sanch. n. 2.* Gutt. *c. 26. n. 3.* Pont. *l. c. c. 11. n. 2.* & alii cum communi doceant, absolute per votum religionis dirimi praecedentia sponsalia; censet nihilominus Castrop. ex parte voventis non solvi sponsalia, priusquam promissionem emitat. Unde dum liberaretur a voto illo, eò quòd in nullam religionem admittatur, vel admissus in ea non perseveret, obligatus esset ad sponsalia implenda sponsa volente; cum nullibi cautum, tali voto, uti nec habitus religiosi susceptione, professione non secuta, solvi sponsalia. De cetero num post emissum votum tale possit quis adhuc inire matrimonium, animo ante consummationem illius ingrediendi religionem, non convenit inter AA, affirmant aliqui apud Sanch. *d. 43. n. 6.* Negant ipse Sanch. *n. 7.* Gutt. *c. 25. n. 4.* Castrop. *p. 18. n. 8.* eò quòd talis ineundo matrimonium exponat se manifesto periculo violandi votum suum, cui periculo se exponere est illicitum, nisi causa aliqua gravis excuset.

4. Resp. ad secundum tertium: Per votum suscipiendi ordinem sacrum solvuntur sponsalia, non secus ac per votum ingrediendi religionem in eorum sententia, qui docent, susceptione ordinis sacri ob hujus perfectionem solvi sponsalia; contrarium est in sententia docentium, contractis sponsalibus illicitè suscipi ordinem sacrum; adeoque invalidum esse votum de eo suscipiendo.

5. Resp. ad secundum quartum: Voto continentiae non tantum ex parte non voventis (utpote qui cognito tali voto potest cum alio inire licite sponsalia & matrimonium) sed integrè solvi sponsalia; docent Pont. *l. c. c. 12. n. 4.* Valq. *opusc. de rest. c. 3. §. 3. du. 6. n. 17.* Suar. *l. 2. de voto. c. 4. n. 13.* Gutt. *de mat. c. 26. n. 1.* Azor. *p. 1. l. 11. c. 21. q. 10.* Castrop. *p. 20. n. 6.* contrarium tenent Sanch. *l. 1. d. 46. n. 9.* Laym. *l. c. c. 2. n. 6.* non negant tamen hi posteriores AA. votum tale esse omnino invalidum; sed docent, quòd quamvis invalidum sit, quatenus continet obligationem non contrahendi matrimonium cum eo, cui fidem dederat, valeat tamen, quatenus continet obligationem contracto matrimonio non petendi ab ea debitum, neque etiam non nubendi alteri; nec mirum sit, quòd ex parte sit validum, & ex alia parte invalidum; cum respiciat diversa objecta juxta *c. placet. de convers. conjugat.* Ratio verò horum AA. est, quòd conditio illa: nisi voluero

celibem vitam ducere: non intelligitur seu imbibitur in contractu sponsalium ex natura rei; quia aliàs in qualibet promissione facta homini intelligeretur excepta conditio de meliore bono, quod, ut ait Castrop. absurdum est. Unde etiam quod dicitur *c. per venit. de jurejur.* promissum non censetur infringere, qui in melius commutat, intelligendum est de promissionibus soli Deo factis; non verò in iis, quæ fiunt in favorem hominum, quibus non semper placent meliora, & quorum violatio derogat juri quæsito alterius. Barbof. *in cit. c. 2.* Neque ea subintelligitur ex jure positivo; cum solus religiosus status ob singularem ejus perfectionem inveniat exceptus, quæ exceptio ad alios casus non est extendenda; cum hæc extensio cedat in præjudicium juris acquisiti alteri. Neque etiam ex mutuo consensu contrahentium, cum hi nihil minus quam jus servandi castitatem sibi reservare intendant. Ac denique votum castitatis non judicari sufficiens ad solvenda sponsalia patet ex eo, quod sponsus renuens implere sponsalia compellitur à Judice, tam etsi assermet, se astrinxisse voto castitatis, nisi religionem ingrediatur, ut tenet ipse Azor. *l. c. Palud. in 4. d. 27. q. 1. cas. 5.* Sylv. *v. sponsalia, q. 1.* Ad illud autem, quod obmovent adversarii, nimirum dum duo vincula incompatibilia concurrunt, fortius prævalere; vinculum verò castitatis esse fortius vinculo sponsalium, facile respondent, vinculum illud castitatis respectu ad sponsum non esse validum; esse vero validum quò ad alios, adeoque non impedire sponsalia contracta, sed contrahenda. Porro cum talis vovens juxta hos AA. teneatur contrahere matrimonium, & reddere debitum, non tamen possit illud petere, expedit, cum petere ab Episcopo aliisve privilegium habentibus dispensationem, quæ facile concedi solet ob periculum incontinentiæ. Laym. Castrop. *ll. c. 1.* De cæterois, qui antè vel post sponsalia aut etiam matrimonium ratum vovit castitatem, non tenentur ingredi religionem vel ordinem sacrum suscipere, etsi hæc sit via tutior servandi illud votum, ut tenent Vega. Nav. Palud. Sylv. & alii apud Castrop. *n. 8.* cum non teneatur uti medio tam arduo & difficili ad voti observationem, ut cum communi tradunt Sanch. *d. 46. n. 13.* Gutt. *c. 26. n. 1.* Laym. *l. c. n. 9.* Lessl. *2. c. 41. n. 52.* Castrop. *n. 9.* Quod attinet ad *c. veniens. qui clerici vel voventes*; in quo se fundant utriusque partis AA. ubi quædam mulier sponsalia contraxit cum alio absente, cujus favitiâ perterrita ex suavis alicujus Eremitæ emisit votum castitatis, quo emissio & viro illo ad alias nuptias transiente, ipsa quoque nubere alteri volebat ob periculum incontinentiæ; Papa Alexand. III. desuper consultus respondit: *Hos itaque attendentes tutius esse, ut prefata mulier post fidem & votum simpliciter oblarum matrimonium contrahat, quam fornicationis reatum incurrat, mandamus, quatenus, si plus non processit, sibi de fidei mentitâ & voto violato satisfactionem indicas, & ei, cui vult nubere, in Domino licentiam concedere non postponas.* Ex quo, ut censent AA. primæ sententiæ, patet, votum illud validum fuisse, aliàs dispensatione non eguisset; quòd autem videantur & sponsalia valuisse, dum fœminæ ob violatam fidem imponitur pœnitentia, id Azor. & Pont. dicunt processisse quò ad forum externum, in quo nondum de voto constabat; eo verò probato concessam fuisse dispensationem in voto. E contra AA. alii, *cit. cap. suæ* potius sententiæ favere putant; eò quòd Papa præcipiat illi fœminæ injungi pœnitentiam, & pro violato voto (per voluntatem nimirum, quam habebat violandi illud nubendo alteri, ut Glos. *ibi.*) & pro fide sponso mentita; adeoque constiterit Papa votum,

& vi illius violatio sponsalium, ac consequenter non censet Papa ex illo voto non dissolvi sponsalia; aliàs illo facto non esset fides sponsalium violata.

Quæst. 60. An & qualiter solvantur sponsalia per sponsalia de futuro subsequuta.

1. Resp. primò: Per sponsalia posteriora absque juramento vel copula non solvantur priora; cum illa posteriora sint nulla, utpote de re illicita & alteri debita. Ex parte tamen repulsi dissolvuntur; tum quia contrahens secunda prioribus renuntiare censetur; tum quia alteri sufficientem caulam resiliendi præbet; Castrop. *p. 22. n. 1.* cum communi. Proceditque id ipsum, etiam si sponsalia posteriora sint juramento firmata; quia adhuc sunt in valida, utpote de re iniqua cedente in præjudicium tertii; neque juramentum debet esse vinculum iniquitatis, altrigens ad id, quòd licite fieri non potest *c. quamvis. pactum. de pactis n. 6.* ubi: quòd juramentum pacto appositum servandum est, cum non redundat in alterius detrimentum; & *c. cum contingat. de jurejur.* ubi, quòd servari debeant hujusmodi juramenta, cum in alterius præjudicium non redundat: ita tenent cum communi Pirh. *n. 56.* Castrop. *n. 2.* Sanch. *l. 1. d. 50. n. 2.* Gutt. *c. 28. num. 1.* Porro cessantibus aliunde prioribus sponsalibus V. G. quia sponsa moritur, ingreditur religionem, posteriora sponsalia contracta tempore priorum sponsalium valere; & vi eorum obligari quem ad contrahendum cum secunda; tenent Rebell. *l. 4. q. 8. f. 6. concl. 4.* Covar. *in 4. decret. part. 1. c. 4. §. 1. n. 10.* contrarium, sive nullam esse obligationem contrahendi melius tenent Sanch. *n. 6.* Cóninck. *d. 23. du. 4. n. 29.* Castrop. *n. 4.* eò quòd contrahens illa sponsalia secunda intendit se obligare absolutè, & non sub conditione (si priora sponsalia solvantur) ergo cum sic contracta sponsalia durante valore priorum sponsalium non potuerunt inducere obligationem ullam, neque tempore solutionis priorum sponsalium vim ullam habent obligandi.

2. Resp. Secundo: Dum secundis sponsalibus accessit copula muliere ignara priorum sponsalium, & permittente copulam sub spe & promissione matrimonii, priora sponsalia nullam specialem qualitatem adjunctam habentia solvantur ex parte utriusque; Castrop. *p. 22. n. 6.* citatis Major. *in 4. d. 27. q. 5.* Rebell. *l. 4. de oblig. just. q. 8. f. 8. n. 56.* Cón. *l. c. concl. 4. n. 34.* Pont. *l. c. c. 14. n. 4.* contra Sotum. *in 4. d. 27. q. 2. a. 4. du. 3.* Henriq. *l. 1. 1. de mar. c. 13. n. 3.* Sanch. *l. 1. d. 49. n. 5.* Gutt. *c. 27. n. 7.* e quibus tamen Gutt. & Henriq. sic limitant suam sententiam, ut, si secunda fœmina grave damnum pateretur, si sponsalia cum ea contracta non implerentur; prima verò fœmina nullum vel leve, hæc teneretur obligationem suam remittere, ut grave damnum alterius evitetur, in quo casu Judex possit compellere contrahentem, ut cum secunda contrahat matrimonium. Ratio responsionis est, quòd obligatio contrahendi matrimonium cum secunda sit ex contractu oneroso ob usum corporis sub ea conditione permissum; priorum verò sponsalium obligatio sit omnino gratuita & liberalis; obligatio autem liberalis, utpote de concedendo lucro, cedere debeat obligationi onerosæ, quæ est de vitando damno, cui semper favendum. Quemadmodum si equum liberaliter promissum Petro vendas Joanni pretio accepto & consumpto, equum debes tradere Joanni. Arg. *l. quoties. c. de rei vindic.* ubi: *Res vendita auri, & alteri vendita & tradita, huic debetur;* debet itaque contrahens illa sponsalia secunda fœminæ illi, quæ aliã viã non vult sibi satisfieri, se tradere in conjugium. Unde licet sponsa prior privetur jure sibi quæsito,

id